

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare”
„Miercurea”, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chioreana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economia”
„Cohalm”, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănițerul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Lipovana”,
„Lugoșana”, „Lucașfărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”,
„Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”,
„Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândeana” și „Zlătneana”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul VI.

Sibiu, 18 Iunie 1904.

Nr. 25.

Emigrările. ✓

Emigrațiune în înțeles general se numește strămutarea domiciliului dintr'un stat într'altul. Emigrațiunea e *definitivă* când emigrantul își caută altă patrie și *temporală*, când emigrantul e decis a se întoarce iarăși la locul seu.

Dislocările populațiunii din interiorul unui stat s'ar pute numi mai corect *intermigrațiuni*.

Sub termenul *migrațiune* se înțelege *emigrațiunea* și *intermigrațiunea*.

Neamul omenesc a avut încă dela început instinctul de peregrinare. Emigrările singuraticilor însă, așa cum se fac în timpul de față sunt un product al secolului XIX. Ele au fost înlesnite prin perfecțiunile mijloace de comunicațiune atât pe uscat cât și pe apă.

În timpurile vechi nu era posibilă emigrarea singuraticilor din cauza piedecilor nenumărate, între cari în locul prim lipsa mijloacelor de comunicațiune.

Istoria amintesc numai de emigrațiuni făcute de seminții întregi pentru a-și căuta o nouă patrie.

Emigrările aceste au fost provocate mai ales de războaie între diferitele seminții, căutând unele scăpare dinaintea altora; deși nu se poate nega că au fost și alte cauze, s. e. pofta de cucerire, pământul neroditor sau o climă nesănătoasă etc.

Cu dezvoltarea civilizației s'au pornit emigrările făcute în interesul înfloririi comerțului și totodată și din considerațiuni politice.

Între cele mai vechi emigrațiuni se numără coloniile întemeiate de Fenicieni pe țărmul Mării mediterane, ale Grecilor în Asia-mică și pe insule, emigrațiunea cunoscută în istorie sub numele emigrațiunea popoarelor, întâmplată în epoca căderii imperiului roman, când popoare și triburi emigrau în masă, etc.

Un fel de emigrațiune, provocată de interese politice, a fost colonizarea imperiului roman.

De asemenea descălecarea Românilor din Maramureș — sub Bogdan Dragoș — în Moldova și a celor din Făgăraș — sub Radu-Negru — în Muntenia.

Luptele Angliei în Transvaal, ale Rusiei în extremul orient, ale Germaniei cu Hererii, etc., în ultima analiză nu sunt altă decât lupte pentru expansiune, în multe privințe analoge cu luptele, cari au provocat emigrările în trecut.

Au fost timpuri când iobagiul era legat de glie pentru întreagă viață, și nu-i era iertat să dea un

pas înlături din cercul strâmt ce-i era indicat de stăpânul său, care avea drept absolut asupra supușilor.

Astăzi nu mai este așa. În fie-care comună vedem dislocări, adică intrări și eșiri de oameni. Unii es pentru-că nu mai pot trăi, alții intră ca să facă avere, adesea multă avere.

Și precum se întâmplă dislocări în comune, așa se întâmplă și în diferitele țări. Din fie-care țeară unii oameni es și alții intră. La noi, în Ungaria, această aparițiune a luat în timpul din urmă proporții mari, aproape îngrijitoare.

Dislocările, adică intermigrațiunile, emigrațiunile și imigrațiunile în general — cu unele restricțiuni — ați sunt permise în toate țările, cu scopul ca indiviții să-și amelioreze pozițiunea devenită grea de tot sau insuportabilă.

Astăzi însăși statele pun une-ori la cale emigrări, imigrări și intermigrațiuni.

În timpul de față este un principiu recunoscut pretutindeni, că individul își poate alege liber locul de apartinere și modul de existență, ori-când și ori-unde, dacă — bine înțeles — nu vatemă dreptul altora.

Această libertate, cum și nevoile de tot felul, cari sporesc pretutindeni, sunt *causa* multelor emigrări, imigrări și intermigrațiuni la noi ca și în alte țări. Deși în general aceste dislocări se atribuie hotăririlor proprii ale indiviților, totuși ele sunt influențate și de cauze externe. În timpul present aceste cauze sunt de natură economică, pe când în vechime ele erau mai adese-ori de altă natură. În evul mediu s. e. au servit de cauză a emigrărilor chestiile religioase și politice.

O altă cauză a dislocărilor este deasă populațiune din o regiune sau din o țeară. Popoarele la cari născerile sunt numeroase și producțiunea industrială în progres (cum sunt popoarele germanice) presintă cel mai mare număr de emigrați, ale căror brațe producțiunea nu le mai poate întrebuința, căci forța mecanică face de prisos munca lor; nu mai puțin stăruința oamenilor de a-și ameliora împregiurările de câștig.

Unde emigrările se fac în mare măsură, de regulă sunt cauzate de referințe economice nefavorabile. Ca referințe economice nefavorabile sunt de a se privi: urcarea valorii pământului, împărțirea neproportionată a proprietății, plata necorespunzătoare, (mai ales la lucrările agricole), dările prea mari, lipsa de muncă, desastre elementare (secetă, exundări, foc, etc.)

Chestiunile politice, persecuțiunile, exilările, cuceririle și mari desastre naturale obvin numai sporadic ca cauze ale emigrărilor.

Mulți emigrează numai în urma ademenirii agenților de emigrare, cari le pun în perspectivă o îmbogățire repede.

Unde emigrările au luat o proporție prea mare, de regulă se iau, e neapărat să se ia măsuri de represiune. Aceasta se validează pe felurile terene ale vieții sociale și economice, importanța ei e mare din punct de vedere politic, național și economic.

Unde emigrările au luat proporție mai mare, numărul populației scade evident, ca s. e. în comitatele Szepes și Sáros. Prin născeri numărul nu se poate restabili. Iar scăderea numărului populației într-o țară trebuie considerată ca o aparițiune păgubitoare, pentru că numai o populațiune deasă poate exercita influință favorabilă și normală în toate privințele.

Este adevărat că emigrarea unor puteri de muncă cauzează o retribuțiune mai bună a celor ce rămân acasă, precum s. e. se întâmplă în Italia etc.

Dar cu atât mai păgubitor este când emigrarea ia dimensiuni prea mari, cum s. e. e la noi în regiunea nord-estică a țării, unde pierderile de puteri muncitoare, cauzate de emigrări, nu se pot înlocui nici pe departe cu banii trimiși acasă de emigrați.

Unde emigrațiunea a luat proporții mari se schimbă întreaga structură populației în ce se referă la sex și etate. Astfel de aparițiuni se găsesc la noi în regiunile nordice ale țării, la Toți (Slovaci), unde a scăzut treptat numărul căsătoriilor și al născerilor. Dar și noi, Români, nu suntem lipsiți de astfel de exemple.

În Mărginime proporția aceasta e destul de nefavorabilă. Acasă se găsesc mai numai bătrânii, femeile și copiii. Bărbații și junii în mare parte sunt duși.

Cu descoperirea Americii s'a început o nouă epocă a emigrărilor; din acel timp incoace nu-și mai părăsesc popoare întregi patria, ci numai singuratici, familii sau mici grupuri.

Se începe deci epoca întemeerii coloniilor moderne.

Spania întemeiază colonii indeosebi în America de mijloc, Portugalia în Brasilia, Franca în Canada, Anglia în America-nordică, etc. Aceste colonii au cucerit pământ mult și au răspândit civilizațiunea europeană pe întreaga suprafața pământului. Partea cea mai mare a statelor europene acestor colonii o să multămească înavușirea și situațiunea lor înfloritoare.

În timpii moderni (cam dela 1830) emigrațiunile se fac în proporții crescânde, mai ales în America-nordică.

În America-sudică s'au început emigrările numai în jumătatea a doua a secolului XIX, adică mai târziu decât în Africa-sudică și Australia, unde emigrările începuseră deja pe la finea secolului XVIII.

Emigrațiunile au populat cu Europei America, acum populează repede Africa și începe a popula și Asia.

Cele mai mari emigrări se fac acum din Britania-mare, apoi din Germania, Italia, etc. Aceste emigrări, se fac cu sistem parte în America-nordică și sudică, parte în Africa.

Mult timp guvernele au căutat să oprească emigrările. Acum însă se recunoaște că ele nu sunt o cauză de slăbire. Milioanele de germani stabiliți în Statele-Unite și de italieni stabiliți în Brasilia și Argentina au contribuit puternic la avântul producțiunii și exportului în țeara lor de origină. Popoarele ne-angleze asigură și măresc supremația maritimă și comercială a Angliterei.

Numai Anglita a trimis dela 1815—1883 preste 11 milioane emigranți.

Afară de țările europene au început să trimită emigranți China și Iaponia.

Din România emigrațiunea e slabă și de regulă emigrează numai străinii, indeosebi Ovreei.

Emigrările din Ungaria.

Civilizațiunea primitivă a popoarelor din Ungaria a avut în general de urmare o tendență slabă în privința dislocării populațiunii, în special în privința emigrărilor.

Ameliorarea mijloacelor de comunicațiune, înaintarea industriei și civilizația peste tot sporesc și la noi pe și ce merge numărul celor cari își părăsesc locul născerii și peregrinează în alte părți.

Din datele statistice rezultă că dislocarea sau intermigrațiunea populațiunii în țară crește mereu.

Până acum cea mai staționară populațiune a țării este în regiunile locuite de Români, adică în Ardeal și în stânga Tisei, unde populațiunea de baștină, și nesupusă fluctuațiunilor face 91—93%.

Aceasta dovedesce de o parte starea mai înăpoiată a populațiunii noastre în industrie și comerț; de altă parte însă este un semn îmbucurător, pentru-că poporul nostru, pe lângă toate lipsele, nevoile și sărăcia este încă strins legat de locul său natal.

Dislocările interioare se fac indeosebi spre orășe; de aceea populațiunea orașelor se sporesc rapid. Poporațiunea dela munte tinde către șes, cea dela nord spre sud. La dislocările interne participă în măsură mai mare: servitorii, țălerii, calfele și muncitorii industriali.

Pe când în o mare parte a statelor europene emigrările s'au imputinat, la noi cresc. Așa din Britania-mare (Anglia, Scoția și Irlanda) emigraseră în 1871 în total 192,751 locuitori, în 1898 au emigrat numai 140,644; din Germania emigraseră în 1871 în total 76,224 loc., iar în 1898 numai 20,837 loc. Dintre toate Italia dă cel mai mare contingent de emigranți, anume în 1898 a dat 139,118.

Dar în timpul din urmă Ungaria și Austro-Ungaria sunt țările în cari emigrările sporesc relativ mai mult.

Din Austria au emigrat în 1871 în total 9,205 loc., în 1898 23,118. Din Ungaria în 1871 numai 294 loc., iar în 1898 22,149.

În cei doi ani din urmă emigrările din statele europene în America se prezintă astfel:

	1902	1903
Italia	178,375	230,622
Austro-Ungaria	171,989	206,011
Rusia	170,347	136,093
Britania-mare	45,273	67,672
Svedia	30,894	46,028
Germania	28,304	40,086
Norvegia	17,484	24,461
Grecia	8,104	14,090
România	7,196	9,310
Danemarca	5,660	7,158
Portugalia	5,307	9,517
Franca	3,117	5,578
Elveția	2,344	3,983
Belgia	2,577	2,450
Olanda	2,284	2,998
Spania	975	2,080
Serbia și Bulgaria	851	1,761
Turcia	187	1,529
Alte țări	800	1,200
Europa în total	619,068	814,507
Asia	22,271	29,966
Alte continente	7,404	12,573
În total	648,743	857,046

Numărul Românilor emigrați din Austro-Ungaria în anii 1901—1903 este de 4,136.

Emigranții noștri în cea mai mare parte sunt agricultori scăpătați, ingreunați cu multe datorii, mai rar meseriași sau aparținători altor branșe. Iar cu femeile a pornit numai un număr disparent.

Fiind-că în America munca — adevărat că munca grea — se plătește mult mai bine decât la noi, iar oamenii noștri fiind buni muncitori și îndestulându-se cu un traiu simplu — mai puțin costisitor — aproape toți cei-ce și-au încercat norocul peste Ocean au isbutit prin mari efortări să se ridice deasupra rēului. În 2—3 ani au adunat atâta, ca să se scuture de datorii, să-și acopere cheltuelile mari de călătorie și să le mai rămână ceva pentru pornirea din nou a plugului și a carului.

Exemplele de această natură au indemnat și îndeamnă tot pe mai mulți să emigreze în Statele-Unite, cari sunt încă și acum cele mai primitive de emigrați. Dar și acolo a început a se aduce legi restrictive, așa că pe viitor oamenii vor rēsbî tot mai cu anevoe.

Să ne întrebăm acum: Este pentru noi curentul pornit spre emigrare un curent primejdios?

Dorința noastră a tuturor este: să putem trăi în țeara noastră, aici să ne înmulțim, să ne întărim și să prosperăm.

Densitatea populațiunii noastre nu a ajuns la gradul acela ca să putem da un contingent mai mare de emigranți fără să se resimtă golul rămas în urma lor.

Apoi noi suntem încă popor aproape curat agricol. Agricultură o facem și acum în mod primitiv. Schimbând însă modul de purtare a economiei noastre, am pute trăi aici un număr indoit și întreit mai mare. Am putea susține un număr de multe mii de meseriași, industriași și comercianți ai noștri, și astfel n'am avé trebuință să emigrăm.

Schimbarea acestor condiții nefavorabile ar trebui să fie ținta tuturor, a stăpânirii și a fruntașilor noștri.

Până acum în emigrații noștri nu s'a dezvoltat sentimentul de a rămâne emigrați pentru totdeauna. Acest sentiment se va desvolta și întări de sigur în generațiunile născute și crescute acolo.

Dacă emigrațiunea poporului nostru va lua dimensiuni mai mari și dacă cu bărbații împreună vor emigra și femeile și copiii cu timp are să urmeze neapărat tot mai puțin interes față de locul nașterii și de tot ce ne leagă de acest loc.

Pentru împiedecarea emigrărilor statul a făcut foarte puțin până acum. Se poate dice că a rămas aproape pasiv. Fruntașii noștri tot asemenea. Din când în când s'a semnalat prin diare pericolul emigrării, care pe cei decisi să emigreze nu i-a putut reținé, precum nu i-a putut reținé nici încercările făcute în acest scop prin organele polițiale.

El clar deci că emigrările nu se pot împiedeca cu forța. Emigrările sunt simptoamele unor rele mari, cari se pot vindeca numai prin exterminarea cauzelor ce le produc.

Poporațiunii ce e necesită să emigreze, trebuie să i-se facă posibilă existența aici prin o politică economică corēspundătoare, și prin înlesnirea referințelor de căștig.

S.

Dreptul de vot al femeilor acțiunare.

Există societăți pe acțiuni a căror statute enunță că femeile acțiunare nu-și pot exercia dreptul de vot în persoană, ci numai prin plenipotențiați bărbați; statutele altor societăți despoaie femeia acțiunară preste tot de dreptul de vot, altele în fine eschid femeile dintre acționari. În primele două casuri dispozițiunile din chestiune ale statutelor colidează cu § 176 al L. C., conform căruia drepturile, ce compet acționarilor le exerciază totalitatea acestora în adunarea generală; prin urmare legea nu admite despoiarea acționarilor de dreptul de vot. Este adevărat, că față de aceasta dispozițiune punctul 9 al §-ului 157 al L. C. obligă societatea pe acțiuni, ca dreptul de vot al acționarilor și modul de exerciere al aceluia, să-l statorească prin statute; dar aceasta la nici un cas nu poate însemna simpla confiscare a dreptului de vot al acționarilor de genul feminin, independenți, ori chiar maioreni. Statutele pot, ba trebuie chiar, să contină dispozițiunea, că minoreni d. ex. nu-și pot exercia dreptul de vot în persoană, pentru-că dispozițiunea aceasta își are baza în dreptul privat; aceea încă o pot enunța, că drept de vot au numai acei acționari, cari au un număr anumit de acțiuni, pentru-că aceasta dispoziție nu le ia respectivilor acționari posibilitatea, ca prin acuirea numărului recerut de acțiuni, să-și asigure dreptul de vot; dar enunțațiunea că un acționar numai pentru aceea nu poate avea la nici un cas drept de vot, fiind-că este femeie, deja stă în contradicere cu dispozițiunea mai sus citată a §-ului 176.

Neadmiterea femeilor între acționari, amintită la locul al 3-lea nu este în contradicere cu legea; dacă o întreprindere crede că-și poate acuirea capitalul de acțiuni și fără a reflecta la semnarea femeilor și din motivul acesta enunță, că femeile sunt eschise dela semnare, o astfel de dispozițiune nu poate fi excepționată din punctul de vedere a legii, deși chiar și în cazul acesta, dacă vr'o femeie a ajuns în posesiunea acțiunii prin moștenire, d'abia începe indoială, că ea trebuie considerată ca acțiunară și ca atare, ori ce ar dice statutele, este îndreptățită a-și exercia drepturile de acționar. Dar abstrăgēnd de aceasta o astfel de dispozițiune a statutelor nu se poate aproba nici din punct de vedere al rezonului și nici din acela al intereselor economice generale. Nu se poate aproba în special din motivul acela, fiind-că zace în interesul prosperării întreprinderilor pe acțiuni și al cursului acțiunilor lor ca acțiunile — chiar și cele nominative — să fie după posibilitate hărții de circulațiune, la cari să poată ajunge fie-cine, care are bani pentru cumpărarea lor. Ce privesce în special femeile, ar fi o greșală mare dacă li-s'ar închide calea pentru plasarea în acțiuni a capitalurilor lor economisite.

Legile ungare au observat față de femei din timpurile cele mai vechi cea mai mare liberalitate în ce privesce dreptul de proprietate; corpus juris cuprinde între altele *dreptul adopțiunii*, în sensul căruia în lipsă de băieți, fata nu numai că putea erezi latifundiu-ul, ci erezea împreună cu acela totodată și toate drepturile împreunate cu el. Iar legile noastre mai noué au acordat femeilor întru toate drepturi egale cu bărbații, le-au dat capacitatea cambială pasivă, dreptul de a deschide afaceri și a purta ori-ce industrie, chiar și în contra voiei bărbatului, nemai vorbind de aceea,

că în multe țări femeia poate ajunge, conform legii, chiar și în scaunul de domnitor.

Ce este dară cauza, că cu toate acestea număroase societăți pe acțiuni se feresc a da femeilor acțiunare drept de vot? Pe cât scim noi, obiecțiunile sunt următoarele: *Femeia nu posedă facultăți intelectuale suficiente spre a putea judeca în mod obiectiv afacerile unei întreprinderi.* Primul răspuns la aceasta este, dar atunci când însăși începe vr'o întreprindere, dispune ea de facultăți intelectuale și de astfel de judecată? Argument mai puternic decât acesta este, că nici bărbații nu se nasc toți cu stea în frunte. Oare cu cât pricepe mai mult din afacerile unei fabrici, a unui institut de bani acel acționar-bărbat, care nu numai că nu posedă cunoștințe de specialitate, dar 'i lipsese și cultura generală, care poate scie numai scrie și ceti, ori nici atât. În ziua de astăzi statul întocmai așa se îngrijese de educațiunea femeilor și de aceea că ele să-și poată câștiga cunoștințele, cari formează criteriul culturai generale ca și la bărbați; femeile pot fi chiar și medici, profesori, contabili, de ce să nu poată fi deci simpli acționari cu drept de vot.

Altă obiecțiune este, că dreptul de vot stă în legătură cu dreptul de alegere, iar cu acesta eligibilitatea (dreptul de a fi ales); motivarea aceasta însă nu este corectă, pentru-că dreptul de vot nu urmează în mod necesar din dreptul electoral pasiv, astfel că d. e. ori care societate pe acțiuni poate, ba ar fi chiar bine, să enunțe, că acționarii lipsiți de o anumită calificare nu se pot alege nici în direcțiune, nici în comitetul de supraveghiere; mai departe s'ar pute enunța prin statute, că femeile nu posed dreptul electoral pasiv; dar a face aceasta iarăși nu ar fi rațional. La alegerea membrilor din direcțiune și din comitetul de supraveghiere se validează la fie-care societate pe acțiuni două feluri de nisuițe. Una este ca persoanele alese să dispună de cunoștințele de specialitate recerute, iar de altă parte să fie ales și un număr corăspunzător de acționari mari, despre cari — ca interesați cu capitaluri însemnate — să poate presupune că vor feri întreprinderea de afaceri riscate. Acum chiar când am contesta femeilor cunoștințele de specialitate, deși pe lângă cultura generală de astăzi la singuratică femeii nici acestea nu sunt eschise, aceea totuși va trebui să o admitem necondiționat — căci o dovedesc faptele — că nu este mic numărul femeilor, cari dispun de însemnate capitaluri libere. Ar fi deci la tot cazul consult a câștiga aceste capitaluri însemnate pe seama societăților pe acțiuni; iar una din condițiuni pentru ca să se poată face aceasta este, ca în ce privește drepturile acționarilor, să nu se facă nici o deosebire între acționarii de genul masculin și feminin.

Acea cu greu se poate presupune că în adunările generale ale singuraticelor societăți pe acțiuni, majoritatea va alege în direcțiune ori în comitetul de supraveghiere femeii fără cunoștințe de specialitate și fără a fi interesate la întreprindere cu capitaluri mai mari. Aceasta se cam întâmplă mai mult cu acționarii bărbați, căci pe baza „prietiniei“ ajung nu arare-ori și astfel de oameni în direcțiune al căror loc nu este acolo. În țările culte din străinătate dominează de altfel în privința aceasta păreri cu mult mai liberale. Nu mai departe decât în vecina Austria, Principesa Maria Lubomirska a fost timp mai îndelungat membru în direcțiunea societății „Schodnica“ pentru industria petrolului, iar Ludovica Zang a fost mult timp și este și de present vicepresidentă la direcțiunea societății „Laukowitz Kohlen-Kompagnie“. Deoarece d'abia se poate presupune că Principesa se va pricepe

mult la rafinarea petrolului, iar Dna Zang la exploatarea minelor, este aproape sigur, că ele au fost alese în direcțiune cu considerare la însemnatele capitaluri, cu cari sunt interesate la întreprinderile din chestiune; dar din ori-ce motiv s'a făcut alegerea, societățile acelea — cum se vede — n'au avut motiv a regreta, liberalitatea lor în privința aceasta.

S'ar mai putea aduce încă multe argumente pentru admiterea femeilor la adunările generale ale societăților pe acțiuni și pentru alegerea lor — firesce în număr restrins — în direcțiune, dar deocamdată am relevat numai sporirea capitalurilor ca interesul cel mai înalt, care este argumentul cel mai principal, pentru-ca în ce privește dreptul de vot să nu se facă deosebire între bărbat și femeie. („M. P.“) *

Siguranța depozitelor spre fructificare.

Chestiunea siguranței depozitelor spre fructificare este destul de veche; impuls la o nouă tractare a acestei teme au dat tristele întâmplări din trecutul apropiat, cari au dovedit că în urma conducerii inexcusabile, a ușurătății, ori răutății, au ajuns la ruină, au căzut chiar și institutele de bani din cele mai bine acreditate. Falimentul băncii Leipziger-Bank, căruia i-au urmat altele, apoi bancrotarea mai multor institute de bani provinciale din patria noastră, și alte întâmplări mai recente, ne arată destul de clar că trebuie să se facă ceva, ca economiile singuraticilor — poate rezultatul unei vieți întregi de muncă — să nu mai fie periclitate. În urma conexiunilor continue, reciproce, între institutele de bani, căderea unei singure bănci poate avea urmări nefaste și pentru celelalte. De aceea este chemarea legislativei și a persoanelor, cari stau în fruntea vieții noastre economice, ca să caute măsuri profilactice.

Din însărcinarea ministerului de comerț, Dr. A. Halász, a compus de curând un op mai mare, în care a adunat un material bogat referitor la chestiunea siguranței depunerilor. În prima parte a lucrării autorul se ocupă cu stările din Germania, Anglia, Franța, Rusia, Italia, România, Elveția și Austria, iar în partea a doua numai cu stările noastre. Din cele tractate semnalăm proiectul de lege din Hamburg din 1903, al căruia scop a fost a pune capăt abuzului făcut pe conta publicului mare cu numirea „cassă de păstrare“. § 28 al proiectului amintit enunță, că sub „Cassă de păstrare“ se înțelege în sensul legii acel institut, al căruia scop exclusiv este primirea și plasarea de depozite spre fructificare, fără ca întreprinzătorul să urmărească și un scop de câștig pentru sine. Proiectul s'a primit de asociațiunea casselor de păstrare germane, în adunarea cetățenilor din Hamburg însă a fost respins.

O condițiune cardinală a siguranței depozitelor este, ca banii primiți în deposit să se investească în afaceri de tot sigure. În Franța și Anglia depozitele se pot folosi numai la cumpărarea de efecte de ale statului. Noi nu ne putem compara cu acele țări, căci deja natura și istoricul casselor de păstrare diferă mult de ale noastre. D. e. în Anglia ele au fost înființate din considerațiuni umanitare, susținându-și și ați caracterul acesta. Ele îngrijesc de economiile existențelor mici și, fiind Anglia țara cea mai capitalistă, ele n'au putut ajunge la poziție dominantă, ca la noi, unde resursele de credit au fost mici, creditul a trebuit satisfăcut și unde mobilizarea valorilor, în urma avântului pe teren economic, au dat casselor noastre de păstrare

caracterul de bănci. Ele nici nu servesc micile unități economice, ci clasele mijlocii, căci media depozitelor a fost de finea anului 1901 pro libel: K 1658— la cassele de păstrare, și K 1814— la bănci.

Autorul se ocupă apoi cu mijloacele de garanție ale institutelor de bani, cu administrațiunea și controlul, cu inspecțiunea statului, precum și cu organizațiunea și revisiunea autonomă. Mijloacele de garanție sunt capitalul social și rezervele. La cassele de păstrare înființate de stat, capitalul social nu joacă un rol așa însemnat, ca la societățile pe acțiuni, cari se bazează pe câștig. În multe părți se exprimă dorința ca mărirea capitalului social și a rezervelor să stea în oarecare raport cu mărirea depozitelor spre fructificare. Ideea aceasta nu este corectă, pentru-că atunci unele institute ar trebui să dispună de capitaluri sociale enorme. Pe lângă capital și rezerve se mai cere o alegere minuțioasă a investiriilor aducătoare de câștig, precum și o conducere vrednică. Controlul și revisiunea institutelor de bani trebuie exerciată foarte conștiențios. Și aci e mai mult de făcut, căci comitetul de supraveghiere nu totdeauna e compus din specialiști. Legea comercială germană dispune ca membrii comitetului de supraveghiere să-și îndeplinească agendele cu grija recerută dela un comerciant regulat. Această dispozițiune este de altfel mult comentată de specialiști și păreriile diferă.

Mulți cred a fi aflat un remediu de siguranță, acordând deponenților mai mari, dreptul de a exercia o oare-care influință asupra mersului afacerilor. Ei dic că fiind deponenții cei mai mari creditori ai casselor de economii, ar fi bine ca să poată controla mersul afacerilor, respective să le îndrepte în o direcțiune sănătoasă. În sensul acesta, o bancă maghiară voia să-și schimbe statutele astfel ca posesorul unui libel de deposit peste K 10,000— să aibă drept de un vot la adunarea generală. Forurile judecătorești au respins această schimbare pe motiv, că nu e corect, ca atunci când acționarii își exerciază cele mai înalte drepturi, ce le au asupra întregii societăți, alte elemente, al căror interes ca creditori de multe-ori diferă de acela al acționarilor, să împedecă pe aceștia din urmă în validitatea voinței lor.

Cu privire la publicarea bilanțului și a raportului anual, statul trebuie să pretindă stricta observare a unei anumite ordine, având a se introduce pretutindenea o contabilitate și bilanțare uniformă, ceea-ce însă e foarte greu, pentru-că afacerile singuraticelor institute fiind diferite, ele și reclamă contări diferite.

O altă chestiune greu de rezolvat este: încât statul are și trebuie să aibă dreptul a se ingera în afacerile institutelor de bani. Statul își poate exercia influința la fondarea Casselor de păstrare, aprobarea statutelor; exerciarea unui control permanent însă nu poate fi utilă. Pe de-o parte îi lipsesc statului organele de lipsă, iar pe de altă parte să știe din experiență că un astfel de control numai împedecă mersul afacerilor. Mai mulți aderenți are controlul autonom la care registrele se controlează prin specialiști. Sistemul acesta a dat naștere la noi în țară mai multor organizațiuni autonome a institutelor de bani: a) Asociațiunii regnicolare a institutelor de bani din Ungaria, b) Asociațiunii regnicolare a institutelor de bani ungare societate pe acțiuni, c) Asociațiunii băncilor române din patrie, d) Revisorilor experți ai băncilor săsesci ca însoțire.

Partea a doua a opului se ocupă esclusiv cu mișcarea de reforma din Ungaria. Aci ni-se presintă istoricul casselor de păstrare ungare, natura depozitelor spre fructificare, congresele iuriștilor din 1882 și 1885,

mai departe vederile diferitelor camere de comerț și industrie și a institutelor financiare. La fine autorul presintă mai multe proiecte de reformă: înființarea unei camere și al unui fond al institutelor financiare, restringerea și prioritatea de escontentare a deponenților, formarea unui fond de garanție regnicolar și a unei comisiuni de control permanent și plasarea sigură a fondurilor de rezervă. △

Asociațiunea institutelor de bani din Ungaria.

Conform promisiunii din prim-articolul numărului nostru ultim venim a publica prin aceasta statutele Asociațiunii institutelor de bani din Ungaria în întreaga lor extensiune, pentru-ca cetitorii nostri să fie deplin orientați asupra scopului și sferei de activitate a acestei asociațiuni, asupra drepturilor și datorințelor membrilor ei și asupra organizațiunii asociațiunii etc. etc.

I. Titlul și sediul Asociațiunii.

§. 1. Titlul Asociațiunii este: „Magyarországi Pénzüntézetek Országos Szövetsége“ („Asociațiunea regnicolară a institutelor de bani din Ungaria“).

Sediul: Budapesta.

II. Scopul și sfera de activitate a Asociațiunii.

§ 2. Scopul Asociațiunii este a desvolta și perfecționa în general instituțiunea casselor de păstrare ungare și în special a reprezenta în mod sistematic și unitar interesele comune ale casselor de păstrare din provincie, pe lângă respectarea independenței și autonomiei singuraticelor institute de bani.

Pentru realizarea acestor scopuri Asociațiunea:

- a) va face obiect de studiu, desbatere, consultare și prelegere, toate chestiunile referitoare la instituțiunea casselor de păstrare din țară și în general la finanțe și credit, și se va nizuși a ajunge în aceste chestiuni la o procedură unitară;
- b) la invitarea legislativei, a guvernului, a autorităților administrative și a forurilor judiciare, precum și la dorința membrilor sei proprii își va da opiniunea în chestiuni de specialitate;
- c) va lua poziție față de toate chestiunile de interes pentru institutele de bani, în special față de dispozițiunile legislative și guverniale și va lua și ea însași inițiativa în direcțiunea aceasta;
- d) va urmări cu atențiune executarea legilor și ordinațiunilor și va lua măsurile de lipsă pentru remediarea eventualelor lacune ori anomalii observate;
- e) va presenta legislativei ori guvernului memorande, propuneri și rugări în afaceri de interes pentru institutele de bani din țară în general și în casuri speciale, ce reclamă remediare;
- f) va urmări cu atențiune nisuițele ivite și acțiunile inițiate în streinătate în interesul dezvoltării institutelor de bani;
- g) va informa opiniunea publică pe calea presei asupra chestiunilor de interes pentru institutele de bani, precum și asupra nisuițelor Asociațiunii;
- h) va conlucra la lățirea cunoscințelor de specialitate;
- i) va stăruși pe lângă introducerea unei uniformități în administrarea și contabilitatea institutelor de bani din provincie;
- l) va servi membrilor sei cu informațiuni și sfaturi în chestiuni de contabilitate, de bilanț, de dare,

de competențe, de bursă și în general în toate chestiunile de specialitate;

- m) va servi cu sfaturi și-și va da opiniunea în privința plasării capitalurilor și depozitelor membrilor sei și va căuta să promoveze în direcțiunea aceasta plasarea capitalurilor din țară în efecte de stat ungar;
- n) la cerere va revizui prin specialiști administrația, conturile și bilanțul institutelor de bani din provincie;
- o) va căuta să promoveze perfecționarea funcționării institutelor de bani din provincie în cunoștințele de specialitate și se va ocupa cu toate chestiunile cari ating interesele materiale ale acestora;
- p) mijlocește transmiteri de depozite;
- q) promovează spiritul solidarității existent între institutele de bani; în cas de atăcare nemotivată a unui institut de bani oferă sprijin moral pentru prevenirea ori încetarea atacului, intervenind și pentru procurarea mijloacelor materiale;
- r) în chestiuni economice de interes comun, în deosebi în chestiuni financiare și de credit Asociațiunea se va pune în contact cu alte corporațiuni economice de specialitate din țară și cu factorii competenți ai altor grupuri de interese.
- s) se folosește în general de toate mijloacele chemate a deștepta și desvolta spiritul de economie a poporului și a consolida încrederea publicului în instituțiunea casselor de păstrare din provincie.

III. Membrii Asociațiunii.

§. 3. Asociațiunea are: a) membrii onorari, b) membrii ordinari și c) membrii corespondenți.

§. 4. Ca membrii onorari adunarea generală poate alege la propunerea direcțiunii astfel de persoane distinse, cari și-au câștigat merite deosebite pentru Asociațiune sau în general pe terenul economic din patrie.

§. 5. Membru ordinar al Asociațiunii poate fi fiecare institut provincial din patrie, admis ca membru ordinar din partea consiliului și eventual din partea adunării generale (§. 7).

§. 6. Ca membrii corespondenți adunarea generală poate alege, la propunerea direcțiunii, astfel de persoane, a căror conlucrare la scopurile Asociațiunii este dorită.

§. 7. Pentru prima dată membrii ordinari, onorari și corespondenți să primesc în sinul Asociațiunii din partea adunării generale constituante, cu majoritatea absolută a voturilor.

Mai târziu membrii ordinari se primesc din partea consiliului, cu majoritate de $\frac{2}{3}$ a voturilor pe baza unei declarațiuni în scris, în care cei-ce doresc admiterea declară, că se supun statutelor Asociațiunii, și se obligă la plățirea punctuală a taxei de membru.

Eventuala neadmitere se poate apela la adunarea generală, care decide cauza definitiv cu majoritate de $\frac{2}{3}$ a voturilor.

Deciziunea de neadmitere trebuie comunicată celor interesați fără motivare.

§. 8. Institutele de bani primite ca membrii ordinari se represintă în ședințele Asociațiunii și exerciază drepturile de membru prin plenipotențiați anunțați acesteia în scris.

§. 9. Dacă un membru ordinar a încredințat reprezentarea sa mai multor persoane, atunci dreptul lui de vot în adunarea generală îl exerciază unul dintre reprezentanți, designat expres spre scopul acesta. Același plenipotențiat represintă pe mandantul său și în consiliu pentru cazul când ar fi membru al aceluia.

Un plenipotențiat poate reprezenta cel mult 3 membrii.

IV. Drepturile membrilor.

§. 10. Fiecare membru al Asociațiunii (§. 3—6) este îndreptățit a participa la adunările generale, la ședințele secțiunilor de specialitate, la conferințele și prelegerile Asociațiunii și la discuțiunile urmate în acestea având drept a face și propuneri. Asemenea pot participa membrii și la ședințele consiliului, cu dreptul de a prezenta acestuia și propuneri în scris, dar vot au în ședințele consiliului numai membrii acestuia.

§. 11. Drept electoral activ și pasiv și drept de vot au numai membrii ordinari și anume în ședințele consiliului numai aceia, cari sunt totodată membri ai acestui consiliu.

§. 12. Fiecare membru ordinar este îndreptățit a cere dela Asociațiune informațiuni și sfaturi în chestiuni de contabilitate, de bilanț, cu privire la plasarea capitalurilor, în afaceri de dare, de competențe, de bursă și în general în tot felul de chestiuni de specialitate; mai departe poate cere, ca modul de plasare al capitalurilor sale și administrația sa să fie examinată prin organele de specialitate ale Asociațiunii și să se drezeze despre aceasta un proces verbal.

Pentru revisiunile făcute prin organele sale la institutele de bani din provincie ori pentru alte lucrări săvârșite în provincie în interesul singuraticelor institutelor de bani, Asociațiunea poate pretinde rebonificare de spese și taxe separate.

Tarifa generală a taxelor și speselor le fixează adunarea generală. Regulamentul de procedură al revisorilor de specialitate îl statorosește direcțiunea.

§. 13. Fiecare membru primesce toate hârțile și tipăriturile emanate dela Asociațiune și este îndreptățit a se folosi de biblioteca și localitățile Asociațiunii.

(Va urma).

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 17 Iunie 1904.

Tendința pieței interne de bani a continuat a fi foarte fermă. Discontul privat arată o nouă urcare până la $3\frac{3}{8}\%$ deci diferența între discontul oficial și cel privat este abia $\frac{1}{8}\%$. Causa acestei urcări este cererea cea mare de bani și de altă parte marile transacțiuni de rente. Cambiile morilor s'au putut disconta numai cu $3\frac{1}{2}\%$ (etalonul oficial) iar cambiile de portofoliu numai dela $3\frac{7}{8}\%$ în sus.

Situația pieței externe de bani este în general neșchimbată, ivindu-se numai ici coala în mod trecător o încordare a ei. În Berlin în urma rezervei observate de bănci discontul privat s'a urcat cu $\frac{1}{8}\%$ la 3% ; în Londra discontul privat a fost de $2\frac{1}{16}\%$, iar Paris-ul înoată formal în bani, fiind o abundență ne mai pomenită, cu toate că Franța a plasat în stăinătate sume enorme. Între astfel de împrejurări discontul privat s'a redus la $1\frac{1}{4}\%$. În Amsterdam discontul oficial este de $2\frac{1}{2}\%$ și discontul privat $2\frac{1}{16}\%$.

COMUNICAȚIUNE.

Căile ferate de stat ungare în anul 1904.

Conform preliminarului pro 1904 lungimea căilor ferate de stat ungare este proiectată cu 15,114-193 Km. deci față de lungimea de 14942-387 Km. din 1903, un plus de 171-806 Km. Rețeaua căilor ferate de 15,114-193 Km. se împarte din punct de vedere al dreptului de proprietate și al administrației cum urmează: liniile proprii ale căilor ferate de stat 7118-271 Km.; joncțiuni de linii ferate străine în administrația statului 176-059 Km.; căi ferate vicinale în administrație pe lângă restituirea speșelor proprii 7071-133 Km. Afară de această rețea căile ferate de stat mai administrează 39-315 Km. căi ferate industriale proprii și 177-978 Km. căi industriale private. Veniturile ordinare ale căilor ferate sunt preliminate în bugetul pe 1904 cu K 235.220.000, iar cheltuielile ordinare cu K 150.089.400. Cu escedentul de K 85.130.600 preliminar pe baza tuturor venitorilor și cheltuielilor, capitalul de rotund K 1.911.000.000 investit în rețeaua căilor ferate de stat la finea anului 1903, va fi fructificat cu 4-45%. Starea vehicolilor în 1904 se prezintă cum urmează: locomobile și motoare 3631 buc.; vagoane de persoane 5250 buc.; vagoane restaurante și vagoane de dormit 42 buc.; vagoane de bagaj și poștă 1743 buc.; vagoane de povară 59,142 buc.; vagoane de imprumutat 1757 buc.; alte mijloace de circulație 238 buc.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

Centrala însoțirilor Raiffeiseniane române din Bucovina. La 1 Iunie crt. s'a împlinit un an de când centrala celor circa 80 însoțiri Raiffeiseniane române din Bucovina și-a început activitatea. Atât însoțirile din vorbă cât și Centrala sunt în cea mai mare parte opera partidului național român. Centrala a trebuit să lupte în decursul anului cu o mulțime de greutăți și neajunsuri organizatorice, ca toate întreprinderile românești din Bucovina. Și aceasta mai ales din cauza divisiunii fruntașilor în mai multe tabere. „Deșteptarea“ spune cu ce mijloace a fost și este combătută această instituție. Sătenii sunt de-a dreptul avertisați, să nu se alipească de ea, ca și când ea ar fi dăunătoare. Străinii au căutat să exploateze diferitele nedumeriri ale sătenilor și să înădușe întreaga mișcare. De altă parte Institutul de credit fonciar bucovinean, care din capul locului a luat asupra sa alimentarea bănească a acestei instituții, s'a retras în parte dela acest angajament, rămânând Centrala fără sucurs suficient. Conducătorii Centralei au intrat apoi în tratări cu diferite institute de bani, pentru-ca să procure mijloacele necesare, dar fără succes. Astfel centrala, de care se legase la început atâtea speranțe frumoase, nu și-a putut împlini indeajuns misiunea. Totuși ea a alimentat o serie de însoțiri cu sume considerabile, a scăpat multă avere românească din ghiarele cămătarilor și a exercitat controlă binefăcătoare asupra întregii gestiuni a însoțirilor Raiffeiseniane, astfel că încrederea în ele a crescut pretutindeni din momentul când ele au fost puse sub egida Centralei.

SUMAR.

Emigrările. — Dreptul de vot al femeilor acționare. — Siguranța depozitelor spre fructificare. — Asociațiunea institutelor de bani din Ungaria. — Revista financiară: Situațiunea. — Comunicațiune. Căile ferate de stat ungare în anul 1904. — Societăți financiare și comerciale: Centrala însoțirilor Raiffeiseniane române din Bucovina.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 15 Iunie 1904.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpsta vinde
	Datoria publică comună.	v. cor.	p. 100 K
5	Renta unit. în hârtie, Mai, Nov., 16% dare	99-40	100-—
5	„ „ arg. Ian., Iulie. 16% „	99-20	100-—
4	Losuri d. a. 1854 à fl. 250— v. c. 20% „	194-—	190-—
5	„ „ „ 1860 à fl. 500— „ 20% „	153-35	154-—
5	„ „ „ 1860 à fl. 100— „ 20% „	184-20	185-—
—	„ „ „ 1864 à fl. 100— „ 20% „	260-—	260-—
	Datoria publică austriacă.		
1	Renta austr. aur., scut. de dare	118-65	119-—
4	„ „ Cor.	99-40	99-70
3½	„ „ de invest.	90-90	—
	Datoria publică ungară.		
4	Renta ung. aur., scut. de dare	118-65	118-25
4	„ „ Cor.	97-35	97-60
3½	„ „ „ „ „ „ „	89-05	89-50
—	Impr. ung. cu premii à 100 fl. „ „ „	209-50	210-—
4	„ „ p. regul. Tisei sc. de dare	163-—	164-—
4½	Oblig. de regalii croat-slav.	102-50	102-50
3	Impr. p. regul. Porților de fier	82-80	83-—
4	Oblig. rurale croato-slavone	99-—	99-50
4	„ „ ungară	98-60	99-—
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regulara Dunării, à 100 fl.	279-50	—
4	Obl. Soc. Temeș-Bega	97-65	99-75
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	103-75	—
2	Oblig. „ „ sârbesci à 100 fr.	93-—	—
—	Oblig. cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.	127-—	—
—	Impr. bulgar 1889	108-85	108-50
	Scrisuri fonciare și a. a.		
4	Inst. de Cred. fonc. austr.	100-10	—
3	„ „ „ „ cu premii, 1880	306-—	—
4	Banca austro-ungară 40½ ani	100-45	100-45
4	„ „ „ 50 ani	—	101-15
4½	Banca com. ung. Pesta	100-80	101-25
4½	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, repl. 110% în fl.	107-60	108-—
4	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, 50½ ani	100-50	101-—
4	„ „ „ I Casse de păstr. patriot., Pesta	97-60	99-—
4	Inst. de credit fonciar ungar	99-50	100-30
3½	„ „ „ „ „ „ „	99-—	99-30
4½	Banca ipotecară ungară	100-80	101-—
4	„ „ „ „ „ „ „	100-80	99-—
4	„ „ „ „ „ „ „ cu premii	274-—	138-—
30%	Banca hip. ung. cu premii	—	108-—
5	Albina, Sibiu	—	102-50
4½	Cassa de păstrare Sibiu, em. IV.	—	102-50
4½	Inst. de credit fonciar Sibiu, em. VI.	—	101-50
	Losuri.		
	Basilica, à fl. 5-	21-90	23-—
	Credit, à fl. 100-	474-50	475-—
	Clary, à fl. 40- v. c.	170-—	—
	Buda, à fl. 40-	175-—	180-—
	Pálffy, à fl. 40-	171-—	170-—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10-	55-60	56-—
	„ „ ungară, à fl. 5-	30-—	31-—
	Rudolf, à fl. 10-	72-—	—
	Salm, à fl. 40- v. c.	236-—	—
	Salzburg, à fl. 20-	79-50	—
	St. Genois à fl. 40- v. c.	—	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	522-—	—
	Triest, à fl. 50-	300-—	—
	„Jó sziv“, à K. 4-	—	11-—
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung.	11-35	11-43
	„ „ c. reg.	11-34	11-33
	Napoleon'd'or (20 frei sau 8 fl. aur)	19-04	19-04
	20 Marce germ. aur	23-53	23-54
	Ruble rusesci de hârtie per bucată	—	2-54
	Bilete germ. 100 M.	117-50	117-60
	„ „ franc. 100 Fr.	—	95-25
	„ „ ital. 100 Lire	95-10	95-37
	Ruble, bilete, 100	254-—	—
	Lei românesci, 100	—	95-25

Bursa de Bucuresti.

Cursul din 15 Iunie 1904.

Renta amort. 1881 de 5%	vinde Lei	99 ⁸ / ₈
" " 1892 5%	" "	101
" " 274 mil. 4%	" "	89 ¹ / ₄
" " 1898 4%	" "	86 ¹ / ₂
Fonciare rurale 5%	" "	101 ³ / ₈
" " 4%	" "	90 ¹ / ₄
Seris. fonc. urb. Bucuresti 5%	" "	89 ⁷ / ₈
" " Iași	" "	86 ¹ / ₄

„BRĂDEȚUL“

instituit de credit și economii, societate pe acții în Orlat.

ANUNȚ.

Institutul de credit și economii „Brădețul“, societate pe acții în Orlat, începând din 1-a Iulie 1904 acoardă:

I. *Imprumuturi pe obligațiuni cu caventași și împrumuturi cambiale* cu 8% interese și 1% provisiune anuală.

II. *Imprumuturi hipotecare și împrumuturi cambiale cu acoperire hipotecară* până la K 5000 cu 8% interese, dela K 5000 în sus cu 7% interese, fără nici o provisiune sau competență de scris.

Din ședința direcțiunii, ținută în 9 Iunie 1904.

Orlat, în 11 Iunie 1904.

Nr. 58. [1—1]

Direcțiunea.

„BRĂDEȚUL“

instituit de credit și economii, societate pe acții în Orlat.

ANUNȚ.

Institutul de credit și economii „Brădețul“, societate pe acții în Orlat, începând din 1-a Iulie 1904 solvesce interese, atât după depunerile ce sunt, cât și după cele ce se vor mai face:

1. 5% corporațiunilor, fără considerare la termenul de anunț.

2. 4¹/₂% particularilor, cari declară, că și vor lăsa banii depuși cel puțin un an.

3. 4% particularilor, fără declarație.

Interesele se capitalizează la semestru și contribuția de stat o plătesce institutul.

Din ședința institutului, ținută în 9 Iunie 1904.

Orlat, în 11 Iunie 1904.

Nr. 59. (1—1)

Direcțiunea.

„POPORUL“

instituit de credit și economii soc. pe acții în Lugos.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de contabil la institutul de credit și economii „Poporul“ societate pe acții în Lugos, prin aceasta se publică concurs cu termen până la 15 Iulie 1904.

Doritorii de a reflecta la acest post, vor avea să-și înainteze recursele lor la adresa direcțiunii, — provădându-le cu documentele de calificățiune și atestatele despre praxa de până aci.

Postul se dotează cu salariu anual de K 2000.—.

Oficiul va fi de a se ocupa cu 1 August 1904.

Lugos, la 14 Iunie 1904.

Nr. 60. [1—1]

Direcțiunea.

Medalia de aur dela Expositiia științifică din Bucuresti, 1903.

Se comandă la

Biroul „Asociațiunii“ Sibiu, str. Morii Nr. 8.